

عنوان مقاله:

بررسی اثرات غیرخطی ظرفیت جذب و عقب ماندگی نسبی بر سرریزهای تحقیق و توسعه بین المللی در کشورهای در حال توسعه (رویکرد رگرسیون انتقال ملایم پنل)

محل انتشار:

فصلنامه اقتصاد مقداری، دوره 18، شماره 1 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 18

نویسندگان:

نسیم حمزه نژاد - دانشجوی دکتری اقتصاد، گروه اقتصاد، دانشکده اقتصاد و مدیریت، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران.

بهزاد سلمانی - استاد اقتصاد، گروه اقتصاد، دانشکده اقتصاد و مدیریت، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران.

محمد مهدی برقی اسکویی - دانشیار اقتصاد، گروه اقتصاد، دانشکده اقتصاد و مدیریت، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران.

خلاصه مقاله:

معرفی: نظریه‌های اخیر در رابطه با رشد اقتصادی، نشان دهنده این است که فعالیت‌های تحقیق و توسعه از عوامل اصلی در فرایند تولید علم به شمار می‌روند و نقش مهمی را در بهبود سطح بهره‌وری کل عوامل تولید ایفا می‌کنند. بر همین اساس، کشورهای توسعه یافته با سرمایه‌گذاری و اختصاص بودجه‌های تحقیقاتی بالا توجه خاصی به این گونه فعالیت‌ها دارند. اما در کشورهای در حال توسعه با توجه به پایین بودن بودجه‌های تحقیق و توسعه و محدودیت منابع سرمایه‌ای که برای بنگاه‌های تولیدی وجود دارد، این کشورها می‌توانند از سرریز فعالیت‌های تحقیق و توسعه بین‌المللی بهره ببرند و بهره‌وری کل عوامل تولید خود را بهبود ببخشند. اما آن چه که اهمیت دارد این است که برخی عوامل داخلی و یا خارجی مانند ظرفیت جذب کشورها یا درجه عقب ماندگی نسبی آن‌ها می‌تواند مکانیسم اثرگذاری سرریزها بر بهره‌وری را تحت تاثیر قرار دهد و منجر به برخی اثرات غیرخطی احتمالی گردد. برای بررسی این اثرات غیرخطی احتمالی نیاز به روش‌های انعطاف پذیرتری هست تا بتواند به خوبی رفتار این عوامل را بر مکانیسم اثرگذاری سرریزهای تحقیق و توسعه بین المللی شناسایی و مورد بررسی قرار دهد. بر همین اساس، در این مطالعه به دنبال پاسخگویی به این سوال هستیم که اثرات آستانه‌ای ظرفیت جذب و عقب‌ماندگی نسبی بر سرریزهای تحقیق و توسعه بین المللی در کشورهای در حال توسعه به چه صورت است؟ برای بررسی این موضوع از رویکرد غیرخطی رگرسیون انتقال ملایم داده‌های تابلویی (PSTR) استفاده شده است و دوره زمانی این مطالعه ۱۹۹۵-۲۰۱۵ در نظر گرفته شده است. برای این منظور، از کانال اثرگذاری سرریزهای تحقیق و توسعه بین‌المللی بر بهره‌وری کل عوامل تولید استفاده شده است و در دو برآورد جداگانه نحوه اثرگذاری دو متغیر انتقال ظرفیت جذب و عقب‌ماندگی نسبی بر عملکرد سرریزهای تحقیق و توسعه بین المللی و به تبع آن بهره‌وری کل عوامل تولید مورد بررسی قرار گرفته است. متدولوژی: با توجه به اینکه در مدل‌های رگرسیونی مبتنی بر داده‌های پانلی، اثرات زمانی و مقطعی ناهمگن در داده‌ها به وسیله‌ی مدل تاثیرات ثابت و تصادفی تعیین می‌شود و در چنین مدل‌هایی کشش‌ها (ضرایب متغیرها) در بین کشورها و در طی زمان ثابت هستند، یک معادله خطی نمی‌تواند اجازه بدهد که تغییرات بهره‌وری کل عوامل تولید نسبت به سرریز تحقیق و توسعه خارجی همه اثرات غیر خطی احتمالی را منعکس کند. در این مطالعه نیز به منظور بررسی و آزمون رابطه میان متغیرها، در الگوی در نظر گرفته شده از تکنیک اقتصاد سنجی رگرسیون انتقال ملایم پانلی استفاده شده است. برای این منظور به پیروی از مطالعه گونزالز و همکاران (۲۰۰۵) و کولیتاز و هارولین (۲۰۰۶) ابتدا یک مدل PSTR دو رژیمی با یک تابع انتقال به صورت زیر تصریح می‌شود: (۱)

$$y_{it} = \alpha + \beta_1 y_{it-1} + \beta_2 y_{it-2} + \dots + \beta_N y_{it-N} + \epsilon_{it}$$

و $t=1, \dots, T$; به ترتیب نشان دهنده مقاطع و ابعاد زمانی داده‌های پانلی می‌باشند. متغیر وابسته و نشانگر بهره‌وری کل عوامل ...

کلمات کلیدی:

ظرفیت جذب، عقب ماندگی نسبی، سرریزهای تحقیق و توسعه بین المللی، رویکرد رگرسیون انتقال ملایم داده های تابلویی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1820841>

